

ХУЛОСАИ

комиссияи экспертии Шурои диссертатсионии 6D.KOA-036 назди Донишгоҳи байналмиллалии забонҳои хориҷии Тоҷикистон ба номи Сотим Улуғзода оид ба диссертатсияи Эшонқулова Муслима Бахтиёровна дар мавзӯи «Категорияи тарз дар низоми шаклҳои тасрифӣ ва ғайритасрифӣи феъли забонҳои тоҷикӣ ва англисӣ» барои дарёфти дараҷаи илмӣ доктори фалсафа (PhD), доктор аз рӯи ихтисоси 6D021300 – Забоншиносӣ (6D021302–Забоншиносии муқоисавӣ-таърихӣ, қиёсӣ ва муқоисавӣ).

Диссертатсияи Эшонқулова Муслима Бахтиёровна ба омӯзиши муқоисавии категорияи тарз дар низоми шаклҳои тасрифӣ ва ғайритасрифӣи феъли забонҳои тоҷикӣ ва англисӣ бахшида шудааст.

Дар байни категорияҳои грамматикӣи феъл категорияи тарзи феълӣ падидаи мураккабтарин ва ғуноғунҷабҳа ба шумор меравад, зеро он бо воҳидҳои морфологӣ, лексикӣ, синтаксисӣ ва мантиқӣ робитаи ногузастанӣ дорад. Таҳқиқи диссертатсионии М.Б. Эшонқулова таҳти унвони «Категорияи тарз дар низоми шаклҳои тасрифӣ ва ғайритасрифӣи феъли забонҳои тоҷикӣ ва англисӣ» махс ба омӯзиши категорияи тарзи феъл бахшида шудааст ва аҳамияти илмӣ ва амалиро дорост.

Диссертатсия ва автореферати пешниҳодшуда ҷиҳати дифоъ дар Шурои диссертатсионии 6D.KOA-036 назди Донишгоҳи байналмиллалии забонҳои хориҷии Тоҷикистон ба номи Сотим Улуғзода мувофиқат мекунад.

Мавзӯ ва мазмун таҳқиқоти диссертатсионӣ бо шиносномаи ихтисоси 6D021300 – Забоншиносӣ (6D021302 - Забоншиносии муқоисавӣ таърихӣ, қиёсӣ ва муқоисавӣ) мувофиқат мекунад.

Мубрами таҳқиқоти диссертатсионӣ дар он аст, ки **категорияи тарзи феълӣ дар забони муосири тоҷикӣ дар муқоиса бо забонҳои англисӣ ва русӣ дар сатҳи ниҳоят кам омӯхта шудааст.**

Вобаста ба ин, паҷуҳиши мазкур ба яке аз масъалаҳои мураккабтарини грамматикаи забонҳои англисӣ ва тоҷикӣ бахшида шуда, фарогири шаклҳои тасрифӣ ва ғайритасрифӣ мебошад.

Таҳқиқоти диссертатсионии мазкур аз нигоҳи илмӣ арзишманд буда, барои рушди забоншиносии муосири тоҷик дар самти муқоисаи забонҳо замина ғузошта метавонад.

Диссертант зимни омӯзиши мавзӯ 10 мақолаи илмӣ, аз ҷумла 6 мақола дар маҷаллаҳои тақризшавандаи Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон нашр намудааст, ки мазмуну муҳтавои таҳқиқотро инъикос мекунад. Мақолаҳои илмӣ интишорёфтаи муаллиф ва теъдоди маводди ҷопшуда ба талаботи бандҳои 34 ва 35-и Тартиби додани дараҷаҳои илмӣ мувофиқат менамоянд.

Автореферати диссертатсия (гунаи тоҷикӣ ва русӣ) фарогири мазмуну муҳтавои диссертатсия мебошад. Дар диссертатсияи Эшонқулова Муслима Бахтиёровна истифодаи мавод бидуни ишора ба муаллиф ё маъхаз ба назар намерасад. Ин аз риояи шудани банди 37-и Тартиби додани дараҷаҳои илмӣ ғувоҳӣ медиҳад.

Таҳқиқоти диссертатсионии мазкур аз муқаддима, се боб, хулоса,

тависяҳо оид ба истифодаи амалии натиҷаҳои таҳқиқот ва рӯйхати адабиёт иборат буда, дар асоси талаботи «Дастурамал оид ба тартиби барасмиятдорории диссертатсияҳо барои дарёфти дараҷаи илмӣ номзади илм ва доктори илм, авторефератҳо ва дигар маводди илмӣ (*фармоиши раиси Комиссияи олии аттестационии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 28 июни соли 2024, №493*)» таҳия гардидааст.

Дар қисмати мукаддимаи диссертатсия муаллиф мубрами мавзӯро асоснок карда, дараҷаи таҳқиқи мавзуи илмӣ, робитаи таҳқиқот бо барномаҳо (лоиҳаҳо), мавзӯҳои илмӣ, мақсади таҳқиқот, вазифаҳои таҳқиқот, объекти таҳқиқот, мавзуи таҳқиқот, асосҳои назариявии таҳқиқот, навгонии илмӣ таҳқиқот, нуктаҳои ба ҷимоя пешниҳодшаванда, аҳамияти назариявӣ ва амалии таҳқиқот, дараҷаи эътимоднокии натиҷаҳои таҳқиқот, мутобикати диссертатсия ба шиносномаи ихтисоси илмӣ, саҳми шахсии докталаби дараҷаи илмӣ дар таҳқиқот, тасвир ва амалисозии натиҷаҳои диссертатсия, интишорот аз рӯйи мавзуи диссертатсия, сохтор ва ҳаҷми диссертатсияро таҳлил ва баррасӣ намудааст.

Диссертатсия ба талаботи банди 31-33-и Тартиби додани дараҷаҳои илмӣ, ки бо Қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30-юми июни соли 2021, № 267 (тағйиру илова бо қарори Ҳукумати ҚТ аз 26.06.2023, №295) тасдиқ шудааст, мувофиқ мебошад. Диссертатсия аз ҷониби муаллиф мустақилона навишта шуда, дорои мазмун ва мантиқи ягонаи дохилӣ мебошад. Натиҷа ва нуктаҳои илмӣ барои ҷимоя пешниҳодшуда саҳми шахсии муаллифи диссертатсияро нишон медиҳанд.

Эътимоднокии натиҷаҳои диссертатсия дар он зоҳир меёбад, ки таҳқиқи мазкур барои омӯзиши алоқамандии категорияи тарз бо самти амал дар забонҳои англисӣ ва тоҷикӣ мусоҳидат хоҳад кард.

Вобаста ба ин, комиссияи экспертӣ ба чунин хулоса омад, ки диссертатсияи Эшонкулова Муслима Бахтиёровна дар мавзуи **«Категорияи тарз дар низоми шаклҳои тасрифӣ ва ғайритасрифии феъли забонҳои тоҷикӣ ва англисӣ»**-ро барои дарёфти дараҷаи илмӣ доктори фалсафа (PhD), доктор аз рӯйи ихтисоси 6D021300 – Забоншиносӣ (6D021302 – Забоншиносии муқоисавӣ-таърихӣ, қиёсӣ ва муқоисавӣ) ба ҷимоя пешниҳод кардан мумкин аст.

Комиссияи экспертӣ диссертатсияи Эшонкулова Муслима Бахтиёровна дар мавзуи **«Категорияи тарз дар низоми шаклҳои тасрифӣ ва ғайритасрифии феъли забонҳои тоҷикӣ ва англисӣ»** барои дарёфти дараҷаи илмӣ доктори фалсафа (PhD), доктор аз рӯйи ихтисоси 6D021300 – Забоншиносӣ (6D021302 – Забоншиносии муқоисавӣ-таърихӣ, қиёсӣ ва муқоисавӣ) дар асоси банди 60-и Тартиби додани дараҷаҳои илмӣ

ҚАРОР ҚАРД:

1. Диссертатсияи Эшонкулова Муслима Бахтиёровна дар мавзуи **«Категорияи тарз дар низоми шаклҳои тасрифӣ ва ғайритасрифии феъли забонҳои тоҷикӣ ва англисӣ»** барои дарёфти дараҷаи илмӣ доктори фалсафа (PhD), доктор аз рӯйи ихтисоси 6D021300 – Забоншиносӣ (6D021302 – Забоншиносии муқоисавӣ-таърихӣ, қиёсӣ ва муқоисавӣ) дар Шурои диссертатсионии 6D.КОА-036 назди Донишгоҳи байналмиллалӣ забонҳои хориҷии Тоҷикистон ба номи Сотим Улуғзода тариқи овоздиҳии ошкоро ба

ҳимоя қабул карда шавад.

2. Комиссияи экспертӣ муҳаққиқони зеринро, ки корҳои илмӣ-таҳқиқотиашон ба ихтисоси 6D021300 – Забоншиносӣ (6D021302 – Забоншиносии муқоисавӣ-таърихӣ, қиёсӣ ва муқоисавӣ) мувофиқ мекунад, ба ҳайси муқарризони расмӣ **пешниҳод менамояд:**

- **Чамшедов Парвонахон** - доктори илмҳои филологӣ, профессори кафедраи забонҳои хориҷии раёсати Академияи миллии илмҳои Тоҷикистон;

- **Камолова Гулрухсор Рустамовна** – номзоди илми филология, дотсенти кафедраи забонҳои Донишгоҳи техникии Тоҷикистон ба номи академик Муҳаммад Осимӣ;

3. Ба сифати муассисаи тақриздиҳанда Муассисаи давлатии таълимии «Донишгоҳи давлатии омӯзгори Тоҷикистон ба номи Садриддин Айни» пешниҳод мешавад.

4. Барои гузоштани эълони ҳимоя, матни диссертатсия ва автореферати он дар сомонаҳои Донишгоҳи байналмиллалии забонҳои хориҷии Тоҷикистон ба номи Сотим Улуғзода ва Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон иҷозат дода шавад.

5. Барои чопи автореферат бо ҳуқуқи дастанвис (100 адад) ва ирсол гардидани он ба суроғи таъйиншуда иҷозат дода шавад.

Раиси комиссияи экспертӣ:

доктори илмҳои филологӣ

Қосимов Олимҷон Ҳабибович

Аъзои комиссияи экспертӣ:

номзоди илмҳои филологӣ,

дотсент

Матробиён Саодатшо Қосимзода

номзоди илмҳои филологӣ,

дотсент

Джамирова Леммара Иосифовна

« 27 » июни соли 2025

Имзоҳои О.Ҳ.Қосимов, С.Қ.Матробиён

ва Л.И.Джамироваро тасдиқ менамоям:

Сардори раёсати кадрҳо ва корҳои махсуси Донишгоҳи байналмиллалии забонҳои хориҷии Тоҷикистон

ба номи Сотим Улуғзода

Юсупова Бибиҷон Ғаниҷоновна

Нишонӣ: 734019, ш. Душанбе, кӯчаи Муҳаммадиев, 17/6.

Муассисаи давлатии таълимии «Донишгоҳи байналмиллалии забонҳои хориҷии Тоҷикистон ба номи Сотим Улуғзода».

Тел.: (+992) 372325000, Факс: (+992) 372325003, Сомона: www.dbz.tj